

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

<i>Előfizetési díj:</i>	
Égész evre	4 frt.
Félévre	2 "
Negyedévre	1 "

A társulat minden rendű tagjai
a lapot tagdíjaikért kapják.

Kéziratokat nem adunk vissza.

A lap szellemi részét illető cikkek a szer-
kesztőségnek, az előfizetési pénzek a pénz-
tárnoki —, az esetleges reklamációk pedig a
kiadóhivatalnak küldendők.

Az eredeti bűn.

(Vége.)

Kemény beszédnek látszik tagadhatatlanul az, hogy egynek bűne annyi embert beszennyezzen. Mert, hogy Ádám és Éva a törvénszegés miatt kiestek Isten kegyelméből, elvesztették a természetfölötti ajándékokat, melyekkel őket a Teremtő elhalmozta, melyeket oly bőségesen pazarolt reájok s még a természetes adományok is meggyöngültek bennök, ezt az ész helyesli. Még az ellea sem lehet kifogás, ha megbüntette volna gyermekeiben talán a harmad vagy negyed izig. De az ész ott kezd nehézségekkel állani elő, midőn meg kell hajolnia az egyház azon tanítása előtt, hogy Ádám maradékai átöröklék nem csak a büntetést, hanem magát a bűnt is, még pedig Ádámól való természetes leszármazásuknál fogva, hogy Ádám maradékai is bűnösök, hogy Ádám bűne minden embernek bűne, hogy Ádám minden ember vétkezett.

Hogyan törtéhetett, hogy a nemzés által maga a bűn származzék át az utódokra. Itt látta a nehézséget szent Agoston is, midőn így ír: „*Vagy már gyökerében bűnösen jön elő mindkettő (lélek és test), vagy pedig egyik a másikban, mint valami tisztátalan edényben megromlik, amelyben az isteni törvénynek tiokzatos igazsága van elrejtve. Hogy melyik valóság meg e kettő közül, inkább szeretném mástól megtanulni, mintsem hogy magam döntsem el, hogy tartózkodjam olyat tanítani, amit eléggé magam sem tudok.*” És a következő hasonlatban magyarázza ezen kijelentését: „*Midőn valaki kútba esett, hozzá megy egy másik, és megpillantván őt eső-dalkozva így szól: Hogyan estél ide be? Amaz pedig: Arra legyen gondod, kérlek, hogy innen valahogy kiszabadíts, ne pedig arról gondolkodjál, hogy hogy estem be. Hasonlóképp valljuk és kath. módon hisszük, hogy a gyöngye magzatnak lelkét a bűn örvényéből, mintegy kútból az üdvözítő kegyelemnek kell kiragadnia; elég ez neki, ha ismerjük a módszert, hogyan szabadulhat meg, anélkül, hogy valaha megtudnók, hogyan esett bele ebbe az örvénybe.*”

Az egyetemes vétséget az ember teremtésének terve magyarázza meg, mely megvilágítja azt is, hogy a bukás egysége a lény egységének felel meg. Ádám az emberiségnek nemcsak természetes feje volt, amennyiben fokunkint töle mindenki természetes úton leszármazott, hanem erkölcsi feje is volt, amennyiben azon egyezésbe, mely az Úr és Ádám között létrejött, a javak megmaradása- vagy elvesztésére

vöbatkozólag minden utóda, ha csak kivétel nem történik, bele volt foglalva. A megpróbáltatással szemben Ádám tehát nem egy, hanem az ember lesz; magában hordta az egész fajt így, ha üi lesz Istenéhez, meg van mentve az egész faj; ha pedig bukott, benne tömeges volt a bukás.

Már hallom, hogy a bűn lényeges eleme, hogy szándékos legyen. Amde ezen bűn a kisdedekben nem is lehet szándékos. Tehát bennök bűn sem lehet. Igen, minden személyes bűn szándékos és az eredeti bűnnel is így van, csakbogy itt nem fizikailag, hanem erkölcsileg a mi akaratunk járszott közre. Továbbá valamely tény vagy magában akaratú vagy okában. Az igaz, hogy a kisdedek nem cselekedhetnek, de cselekedett helyettük Ádám az emberi természet képviselője; amiért is Ádám ténye mindenkihez tartozik, aki emberi természettel bír; a bűntől pedig a bűn állapot zärmazik. S nem is mondjuk soha, hogy e vétkünk személyes volt, sem hogy saját akaratunk ténye; ezt egyebek között az is bizonyítja, hogy az egyház e bűnnek eltörlésére a szent kereszttségben még a felnőtteknél sem kíván bűnbánatot, s a kisdedre, ki csak eme bűnnel mulik ki e világból, nem oly sors várakozik, mint azokra, kiknek személyes bűnök is vala.

„*A fiu nem viseli atyja gonoszságát*”¹⁾, mondja Ezekiel, csakbogy először megjegyezzük, hogy e helyen a próféta cselekedeti bűnről szól, s másodsor tagadjuk, hogy az eredeti bűn csak őt atyánk gonoszsága volt, hiszen az ő akaratában mi is bennfoglalattánk, s ha Ádám nem bukik, mily jó lett volna az átöröklött boldog állapot. Ezt akkor természetesen senki sem kifogásolta volna. Isten Ádám akaratába a miünket is belefoglalta, de nem azon szándékkal, hogy vétkesekké tegyen, hanem, hogy ha Ádám a parancsot megtartja, az eredeti igazság és szentség magas állapotát mi is megérdemeljük.

„*A hol törvény nincs, törvénszegés sincs*”²⁾ írja az apostol. Jó, de a kisdedekre is szólott azon törvény, melyet megszegett helyettük a természet fajlagos egységénél fogva az összülő. Hagyjunk fel tehát annak állításával, hogy Isten igazságtalan, mert midőn saját bűnünket megbocsátja, a másét betudja, mert csak fizikailag a másé, erkölcsileg a miénk is.

Azt sem lehet ellenvetni, hogy Isten tudta, hogy Ádám el fog bukni, miért tette tehát őt az emberiség erkölcsi fejévé? Ezt minden cselekedetünknel kérdezhetjük. Amde azt is tudta, hogy annyi világos ismeret mellett, melyek

lelkét betölték s oly nagyszerű adományokkal, melyek akaratát oly magasra emelék, könnyű volt az engedelmesség. E tudás nem határozta Adámot arra, hogy így cselekedjék s különben is Isten az embert szabadsággal ruházta föl, hogy érdemelhesen, s nem is tartozik megakadályozni gonosz cselekedeteinket, ne hogy teljesen ő végezze azt a műrt meg akar jutalmazni. Egyébiránt ezen intézkedés nekünk inkább használt, mint ártott egyrésztől azért, mert Adámnak az erkölesi főnek bizonyára könnyebb volt a parancsot megtartani s ezáltal azon javakat nemének is sajátjává tenni, mint elveszteini, másrésztől, mivel mégis vétkezett, mert a teremőt szeretet nem akart szük markú lenni, és így egy szülött Fia által oly megváltást tervezett mindjárt a paradicsomban, mely által összehasonlíthatlanul többet nyertünk, mint a mennyt Adám által elvesztettünk. Azért kiált föl szent Agoston is: „O felix culpa, quae talem ac tantum meruit Redemptorem.“

Mondod talán: Ha Adám azoknak is ártott, akik nem vétkeztek, akkor s még inkább azoknak is használt Krisztus, akik nem bűntek. Amde Krisztus ezeknek nem használt. Te hát Adám nem ártott azoknak. Megjegyezzük, hogy Adám azoknak nem ártott, akik nem vétkeztek, mert mindnyájan ő benne vétkeztek. Azt sem lehet mondani, hogy a kisdékben, kikre a célzás irányul, egyáltalán nincs hit, habár helyetlők a szülők valjék meg ezt, valamint az ősszülő bűne által szennyeztettek be.

Ha valaki azt mondja, hogy a lélek a bűn alanya; minthogy pedig a lélek nem a szülőktől származik, hanem Isten egyedül teremti, ennél fogva természetes nemzés folytán át nem származhatik a bűn, azt felelem, hogy az eredeti bűn tulajdonképen első sorban sem a testben, sem a lélekben nincs, hanem a kettő egyesülése által létesült fajilag bevégzett emberi természethez tapad, s az emberi természetnek mint ilyenek esik terhére: s így nem szükség, hogy a lelkek a szüők lelkétől eredjenek, mint ezt a traducionianus hívei vallják, hanem elégséges, hogy a természet létrejötténél ők is tényleg működök, mint szt. Tamás mondja *dispositive*, ahhoz hogy az eredeti bűn emberről-emberre nemzés által tovább származzék. Ha pedig emberről-emberre megy által, akkor a lélekre is át kell mennie, mivel a lélek az emberi természetnek lényeges alkotórészét képezi. Így pedig, ha a lélekhez tartozik is az egész ember bűnös, miként a szembe van a vakság, a fülben a sükettség s mégis az egész emberről mondjuk, hogy vak vagy süket. Ime szt. Tamás ide vonatkozó szavai, melyek az imént mondottakat foglalják magukban: „Dicendum, quod peccatum originale dicitur peccatum totius naturae, sicut peccatum actuale dicitur peccatum personale; unde quae est comparatio peccati actualis ad unam personam singularem, eadem est comparatio peccati originalis ad totam naturam humanam traditam a primo parente, in quo fuit peccati initium, et per cuius voluntatem in omnibus originale peccatum quasi voluntarium reputatur. Sic ergo originale peccatum est in anima in quantum pertinet ad humanam naturam. Humana autem natura traditur a parente in filium per traditionem carnis, cui postmodum anima infunditur; et ex hoc infectionem incurrit, quod fit cum carne tradita una natura. Si enim non uniretur ei ad constituendam naturam, sicut Angelus unitur corpori assumpto, infectionem non reciperet.“

1) De potentia qu. III. a. 9. ad. 3.

De hát, ha Adám még a paradicsomban vagy a kiütés után mindjárt bűnbánatot tartott, miért nem tette jövő a hibát egyszersmint helyettünk is? Azért, mert a törvényszegés után azonnal megszünt az emberiség méltó képviselője lenni. Mint bűnös már nem volt elegendő ő az oly nagy, az emberi természetet meg nem illett jó kiérdemlésére, a milyen az emberi természetnek a megsértett Istennel való kiengesztelése volt. Különben is nem egy természetű a sértés és jóvátevés s másképen is áll a dolog a bűnbeesés előtt és után. Azelőtt a javak természetiek voltak, azután személyesek lettek, s ma a tudós nem nemz tudóst, a vezér vezért, az orvos orvost, mert ezek nem családi javak, viszont a tudatlan fia nincs atyja tudatlanságára kárhoztatva.

De, sürgeted talán, mit származtathatott át reánk Adám, ha bűne meg volt bocsájva, még mielőtt gyermekeket nemzett, hiszen senki sem adhatja azt, a mivel nem bír. Hasonlóképen a ki már megkeresztelt szülőktől születik, hogy örökli azt, ami szülőiben meg nincs? Igen, meg volt bocsájva Adámnak a bűn, amennyiben személyes bűn is volt ez, de nem a menyiben utódjához is tartozott. Tény ez, s onnan tudjuk, mert Isten Megváltót ígért, akinek érdemeire való tekintettel bocsáttatott meg Adámnak is mint személyes bűn. Elismerjük azt is, hogy mint valódi ök senki át nem ruházhatja azt, a mivel nem bír, de azért még mindig lehet az átruházásnak szükséges föltétele *conditio sine qua non*-ja. Nos az eredeti bűn tulajdonképeni oka Adám akaratja volt, amint ez erkölesileg hozzánk is tartozott, a szülők pedig annak csak föltételei, ha úgy tesszük az átruházás eszközei, kiket felhasznál erre Adám, csak mintegy csatornák, melyeken keresztül az első embertől a bűnös romlott vér a mi ereinkbe is átesörgedezik, és a nemzés által valóban azt eszközlik, hogy gyermekeik az emberi nem tagjai legyenek, kik Adámban, ki a föld kerekiségének életét magában hordozá, mintegy közös elvben foglaltanak, melyből, mint forrásból az élet tiszta vagy romlott vizének kellett szétáramlania. „Mikor azt mondják, írja szt. Agoston, hogy ha a bűnöstől bűnös születik, miért nem születnek igazak a már megkeresztelt hívőtől, kiknek bűnei meg vannak bocsájva“, gyorsan azt feleljétek: Azért nem születik a megkereszteltől igaz, mert nem onnan szült (Szentlélekből), a honnan újjászületett, hanem onnan (az érzéki vágyakozás hatása alatt), a honnén született. Csodálok, hogy miért születik a megigazultól bűnös, s nem csodálok miért lesz vadolajfa az olajfa magvából? Ide járnál az is, hogy az eredeti bűn nem valami pozitív dolog, melyet önmagában a szülők akkor, amikor nemzenek, mint főokok kellene, hogy gyermekeikre átszármaztassanak, hanem éppenséggel valami tagadólagos t. i. az eredeti igazságtól való megfosztás állapota, mint már fennebb jeleztem. A szülők az eredeti bűnt csupán csak anyiban származtatják át gyermekeikre, amennyiben nemzés által azt eszközlik, hogy tagjai legyenek azon fajilag os egésznek (totum specificum), melynek Adám erkölesileg fejet volt. S mégis jobb születni, mint nem születni, mert ama bűntől könnyen meg lehet tisztulni.

Ha az eredeti bűn természetes születés folytán származik át, akkor a házasság nem kárhoztatandó-é, és az azzal való élés nem tiltott-é? Nem. Erre nézve már előbb említém, mi az eredeti bűnnek valódi oka; abból pedig, hogy a

házasság jogaival való élés nélkül nem származik tovább az eredeti bűn, csak az az egy következik, hogy a házasság az eredeti bűn átszármaztatására nézve szükséges feltétel, mert Adám csak azokat képviselte, kik őtöle természetes úton vezethetők le. Sőt azt mondom, hogy valaki egyáltalán nem is követi el *tényleg* a születés által e bűnt, hisz ezt már Adámban jó régen elkövette, hanem csak tagjává lesz az által az emberiségnek, melyet Adám megbélyegzett. Ide veszem, hogy az eredeti bűnből a házasság ellen annál kevésbé érvelhetünk, mert a házasság az eredeti ártatlanság állapotában is meglelt volna s azért még sem lett volna akkor eredeti bűn.

* * *

Az egyház az eredeti bűnnek természetes nemzes útján történő leszármazását tartja; már pedig ez előttünk éppen oly rejtett, mint maga az ember nemzése, melyről ismétlhetjük Izaiással: „Az ő nemzedékét ki fogja elbeszélni¹⁾, (az ő születését ki értheti.)” Erre csak az ember teremtésének terve vehet világot. Isten ugyanis, mikor az embert teremteni készült, ezt az angyalok teremtésétől előtő terv szerint valósítja meg. A mi tajunk az atyaság törvényének titokzatos, de fölséges zománcával vevé körül, melyél fogva egyik a másiktól születik, s mely törvény magyarázhatja meg nekünk úgy a hogy lehetséges a szóban forgó bűnnek átöröklését. Az angyaloknál atya nincs, ott egyik a másiktól sem örököl, ők egyéni állapotban teremtettek; az embernél uralkodó tényleg e törvény úgy ma, már az egyéni, személyes megpróbáltatás világában, mint egykor az ember megpróbáltatásának gyászos végű pillanatában. Nos, magy az atya átadja gyermekének vérét, sőt lelke nemese vagy nemtelen tulajdonait; az atya hibái, szokásai, hajlamai mintegy tovább élnek a fiuban, ki olyan vérfű, milyen vérből származott. A bűn a személyes megpróbáltatásnál beszenyenezi az egyén személyét, de megbénítja a természet is, melynek eltörpülése kibat lelki tehetségeire, de megingatja testének épületét is. És a nemzésnél, ha nem is adhatja beszenyezett személyét gyermekének a szülő, de kell adni természetét, hisz a születés az *előnek* életől a természet hasonlósága (azonosság) szerint történő származás, mint a skolasztikusok meghatározzák „generatio origo est vivente in similitudinem naturae principio conjuncto.” A vétek által bemoesokolt természet tulajdonai is jó nagy részben átmennek az utódra magával a természettel. Ezt az ember a gyakorlati élet terén kétségbe nem vonja, sőt gyakran emlegeti is, mint tény, mikor egyik-másiknak családjá után oly szorongó lélekkel kérdezősködik, vajjon beestülte-tért ontani kész vér lüktetett-e atyja, nagyatyja s még szép apja ereiben is vagy pedig silány gyáva vér. Honnan e főprenkedés? Nyilván azon gondolatból jön elő, hogy az atya, nagyatyja, sőt még a szépapa is, bár most már nem léteznek, átörökölhettek természetükhöz tapadó tulajdonait azon gyermekekre, kik még nincsenek. Lám az *egyéni* megpróbáltatás korának e jelensége csak ismétlése az *ember* megpróbáltatása nagy tragoediájának. Adám is egyetlen tettevel nemcsak személyét szennyezte be, hanem bemoesokolta természetét is, melyet aztán éppen úgy öröklünk át, mint akár közvetlen atyánk természetét hibáival együtt; s miként

ott voltunk atyáinkban még mielőtt születünk, ott voltunk Adámban, az emberiség összülőjében még mielőtt emberekké lettünk.

Beárom egy hírneves író aranyzávaival: Végzetes fényével az eredeti bűn is világot vet természetünk valamennyi ellenmondásaira, de maga nem látható. Elvész az egy másik ép oly kevéssé ismert titokban: az emberi nemzés titkában. Az atyaság törvénye alatt teremtésünk tervének következménye az. Az ember egységének mélysége, magyarázza meg e faj ősatyja által elkövetett véteknek átszármazását mindenkire.”

Vass Albert.

Az Országos Pázmány-Egyesület

*bemutatókozása és tisztelgése a hercegprímásnál és a többi főpásztornál.**

Szent István országában a kath. egyház, mely ennek az országnak Európa népesaládjai körében létet adott és helyet biztosított, nem számíthat többé csak az Isteure és a maga híveire. A törvényhozás, az állami hatalom, a földön is már poklot csináló féktelen „szabadság” érdekében, lerázta magáról Krisztus „édes és könnyű” igáját és elszegődött a vallástalansághoz pártfogóknak és terjesztőnek.

Káivinista magyar testvérek, nézvétek meg jól, ez a ti munkátok! Erősebbek lévén a kath. egyház gyűlöletében, mint a világon árván és egyedül álló magyar haza szeretetében, s övetséget kötöttetek az internacionális zsidó szellemmel, s a trón mellé feljutva, bosszút álltatok a kath. egyházon s tönkre tettétek Magyarország keresztény jellegét-uralomra juttatva a vallástalanság szabadságát. Elbisszúk nektek, hogy ennyire menni nem akartatok s hogy a kath. egyházat Magyarországon erősebb lábón állónak tartottátok. Hogy számításokban csalódtatok, a ti hibátok; hogy mi 10 millió katkolikus nem bírtuk Magyarország államiságának, törvényhozásának keresztény jellegét a ti „szabad-elyű” furesa szövetségekkel szemben megvédeni, az a mi szégyenünk. De mi el vagyunk tőkelve, hogy hibánk t jóvá tesszük, s a vallástalanságot a nemzet lelkébe befurakodni nem engedjük. Mire batározottátok el magatokat ti?

Ma még ugyan csak *elben*, csak írott törvényben vannak kiélesítve a halálos ellentétek a magyar állami hatalom és a keresztény vallás között. A magyar törvény még mindig „bevett” ker. kath. egyházat s „bevett” ker. felekezeteiket ismer és „subventionál,” mint mondani szokás; de ez a bevetség már csak félkezre való bevetség ám, mert hiszen a törvénynek az a másik keze, mely a vallástalanság állami protekciójáról szól, ha így haladunk, lassankint alapostól ki fogja szórni a magyar törvényekből és életből a történeti „bevett”-ségeknek minden szálait és emlékeit. Mi katkolikusok, mulasztásaink miatt bűnbánattal a szívünkben, el vagyunk tőkelve, hogy az új pogányság elveit nem recipiáljuk, az elkereszténytelenedésben rejlő elfajulást a nemzet szívében gyökeret verőni nem engedjük. Nem enged, hogy az istentelenség írott törvénye a nemzet vérebe menjeu át, *szakosává* váljék.

Tudjuk, hogy emberfeletti munkára vállalkozunk. Újja születetn egy nemzetet, vagy csak visszatartani is őt a haláltól, Isten kezének fentartott munka, melyben mi gyarló és gyenge halandók csak eszközül szolgálhatunk az isteni irgalom gyógyító kezében. Mi, katolikusok Magyarországon, mi ezt lelkünk mélyéből kívánjuk; mi imádkozunk az Istenhez, hogy a magyar nemzet megmentésében irgalmas szemét ránk vetni s bennünk eszközzül felhasználni kegyeskedjék. Mi világosan látjuk magunk előtt a százados nagy munkát. Nekünk végtelen sokat kell tennünk; mindent elülről, a keresztény társadalmi élet abc-éjénél kell megkezdennünk. A gyermekneveléstől kezdve a tudomány-egyetemen át fel egész a törvényalkotásig s a trón körül való forgolódásig, mindent újra kereszténynyé kell tenni, Krisztus szellemével kell áthatni és betölteni.

Ilyen feladattal állván szemben, sem a pásztorok, sem a hívek, nem folytathatják tovább eddigi eljárásukat. A nyugalomból, mely a régi patriarkális korszak alatt, haszontalan, sőt már lélekölő öröksége, egész erővel s teljes elzántsággal az új, keresztény vallásunkra s kath. egyházunkra nevezte mostoha idők által követelt lázas tevékenység farszót útjára kell átvonulni pásztoroknak és híveknek egyaránt. A pásztor, — a legutolsó falusi pásztorra gondolunk, — nem legeltetési többé nyugalmas ülő-helyből a nyáját, hanem fel kell kelnie, és mindennap izzasztó gonddal és fáradsággal körül kell járnia a nyáját, külön-külön megszólítva és gondozva a békén legelőket, s külön-külön futva és intézve hivatott szókat az eltévelyedettek után. S mint hogy a nyáját a pusztító farkasok egész falkái veszik körül, melyek nap-nap után készek prédálni és marczangolni, a legutolsó falusi papnak is kötelessége számos jó, őrtálló és folyton esaholó nyájzörzövel körülvenni és biztosítani a nyáját. Mondani sem kell talán, hogy a folyton esaholó nyájzörök alatt életre való elszánt kath. lapokat értünk, mert hiszen most már napnál világosabb mindenki előtt az, hogy „scriptis scripta sunt opponenda“ s a katolikusok százezreit s millióit keresztény, katolikus lapok százezer példányaival kell ellátni napról-napra, ha azt akarjuk, hogy a zsidó-szabaddkőnives-protestáns szövetségnek Magyarország keresztény életét tönkre tenni ne sikerülhessen.

A mindegyik százezer torokkal szóló sajtó rettenetes nagy hatalom a csak vasárnap és ünnepnap szóló evangéliumi szöszékekkel szemben, hogyha vele ellenséges, üldözö állást foglal el; ellenben hogyha a mindegyik százezer torokkal szóló sajtó az evangélium szöszékéhez áll és szegődik hirdetni Krisztust s imádat parancsolni Isten szent akaratát, bizony-bizony ellenállhatatlan hatalom jön létre a pokol kapuival szemben s a föld színe bizonyára megváltozik s virágzásnak indulnak a keresztény aspirációk megvalósulásai egymás után.

Amde hatalmas kath. sajtóhoz igen sok és igen lelkes író szükséges. Szükséges, hogy ugyszólván az egész ország tollat fogjon az új honfoglalókkal szemben s a ki csak irni tud, rögtön írjon, mihelyt valahol támadást vesz észre, állandóan írjon, mert a támadás az irodalomban és a sajtóban Magyarország és a magyar nemzet keresztény létalapjai ellen soha sem szünetel, állandóan tart.

Hogy a katolikus írók és hírlapírók száma falankszá növekedjék és tömörüljön, e véget igyekeztünk és se-

gítettük megalakítani a kath. írók és lapírók „erkölcsi és anyagi támogatását“ célul bíró Országos Pázmány-Egyesületet, mely bemutatkozását és tisztelgését Krisztus Urunk helyetteseinél, az apostolok utódainál, Magyarország főpásztorainál, a tegnapelőtti nappal megkezdette az által, hogy az egyesület választmányának budapesti tagjai az ország különböző hercegprímásához hódolatra felvonultak, folytatva a hódolást aznap a kalocsai érsek úr ő kegyelmességénél s a következő napokon a többi főpásztornál.

Ajánljuk a Pázmány szellemében eljáró hódolást főpásztoraink nagy és kegyes figyelmébe. Nagy dologról van szó.

A „Nemtő“ panasza.

Atok van te rajtad megrendült magyar hon,

Ős időknék átka . . .

Sok vizálya sodrott, eltöröl maholnap

Téged a nagy „Venta“¹⁾

Mit egy nemzet emek? csak elérje tervét:

Hogy megfossza égtől millióknak lelkét.

De míg ezt eléred dolyfős antikrisztus,

Mit mivelsz a honban?

Pártviszály, önérdék égbekiáltóan

Dúlnak a nyomokban.

S míg ez úton annyit a pokolból rántasz,

Tönkretett körökben bít, nyomort és gyászt hagysz.

Oh Isten! miért is engeded, hogy dúljon

Ez öröklött atok? . . .

Tún azért magyar nép, mert eltérni kezdett

Istentől hazátok.

Istentől, ki hosszú ezredéken vélelt;

Közben vékedért bár büntetett is téged.

Most meg véked éppen karmazsinpáros lett,

Arcom ég, ha nézem . . .

Hát a korcs utódok így adják el e hont.

Mint zsbárus-pénzen! ?

Fel a bársonyszékig osztnak hivatalért

„Venta“ tisztelőknék, elhagyásért, pénzért.

Pénzért! mit a néptől lelkiismeretlen

Kényszerrel zsarolnak,

S élősködve rajtuk, keblük szentélyébe

Vakmerőn hatolnak.

S a nyomorba dült nép lelkileg mivé lesz? . .

Szörnyeteggé, mely mint állat el és érez

A harcos elődök, hogy Attila népe

Sorsát elkerüljek:

Vészharító jelnek, biztosító pajzsnak

A keresztet tették . . .

A korcs ivadék már száz csapás mért erre

S öspogány ösztönnel néz az új eszredre.

1) Oltár- és trónteltorgató titkos társulatok központja.

Igy halad, közelget a nagy „Venta“ terve

Megvalósuláshoz:

Oltár és trón ellen romboló kar nyúl már

S mindent összehalmoz,

Mikkel a néprendet összerobbanthatja;

Zürzavarhoz így jut Belzebub fajzatja.

Hát én újra lássam? hát én újra nézsem

Azt az irtó harcot,

Mely a cselszövők és belviszályok útján

Oly sokszor viharzott?!

Mohipusztá nézd csak! nézd Mohács! nem éppen

Ily vihar előjött láttatok a népen?? . . .

Aztán folyt a vér . . . folyt . . . Rothadó hullák lözt

Bujt az üldözött el. . .

Haj! folyok, mocsárok, barlangok! mi történt

Ami menekülte?! . . .

Fátyolt a szememre! . . . gyászt öltök előre . . .

Rettegés közt várok végzetes jövőre.

8.

Üti karcolatok.

(Folytatás.)

XIV.

Aug. 12-én reggeli 6 óraker rajnai gyors gőzhajón Mainz felé indultam. Viteldíj: 10 mark. Az idő már reggel borus volt, mely nemsokára csunya és is hideg és szeles lett, mi miatt a hajó fedélzetéről menekülni kellett a salonba. Erősen nem búsultam, mert a Rajna mindkét partján Coblenccig csak hegyek vannak és közbe-közbe egy-egy falú vagy városka. Effelét pedig már eleget láttam. A Rajna Coblenctől Ringen-ig szép; fő óhajunk volt azért, hogy a jó Isten ott adjon szép és tiszta időt. Egy francia pappal beszélgetve töltöttük az időt. Neki nagyon jó útazási könyve volt. A Rajna vidék, s különösen annak két partja szépen és megbízhatóan volt leírva. Tetszésünk szerint tehát olvastunk belőle, a hol jónak láttuk. A francia pap főgymnasiunai igazgató Paris közelében egy kisebb városban. Igen derék művelt úri ember, és mi franciánál kitűnős, nagyon szerény. Mikor Coblencc felé közeledtünk, úgy dél tájban igen nagy örömlökre az idő kezdett kitisztulni, és két óraker egészen tiszta volt már. Coblencc környéke már meglepő szép. Itt beszéltünk a coblencc plebánus és kezdett velünk beszélgetni. A franciát furcsa kalapjáról azonnal megismerte és franciánul szólott. Mindketten szerfűölt örvendettek. A francia pap azért, hogy anyanyelvén beszélhet, a plebánus pedig azért, hogy francia nyelvtudományát értékesítheti. Latinul gyengén tudott. Különbén nagy szép férfiú volt és igen finom. Ha mint plebánus is olyan derék ember, minőnek társalkodás közben feltűnt, akkor szerencsés vele Coblencc. Csak két óráig volt velünk. Engemet csehnek tartott. Mikor kijelenttem, hogy magyar vagyok, sijnálkozott, hogy nem tud magyarul és gratulált, hogy olyan messziről is eljöttem a szép Rajnát megnézni. A Rajna Kölu mellett szinte akkora, mint a Duna Bécs mellett.

Coblenctől Ringen-ig nem győztünk elege gyöngyörködni a Rajna mindkét partjának szépségében. A nagy gonddal és fáradtsággal állott szőlők a hegyoldalokat, a franciák által lerombolt

régi zárdák v. várak romjai a kiszögellő sziklacücsöket, kedves kis falvak és jöletet mutató kis városok pedig a völgyet szeretetreméltóan ékesítik. Nébány szép vár most is jó karban van és lakható. A nép vig kedélyű tisztességtudó és kedves. Szorgalmáról eléggé tanuskodik a szőlőművelés előhaladottsága. Nincs az a talpalattnyi föld a legveszedelmesebb szikla között is, hogy az itt való ember azt fel ne keresse és oda szőlőt ne ültessen. A meredek helyeken minden gazda kőfalat bűz szőlője alá, hogy a víz ne legyen képes, a termő talajt lemosni. És ilyen védő kőfalat szükség szerint többet is épít szőlőjében. Némely helyen az összes szőlők tele vannak ilyen védő kőfalakkal, és az egész hegyoldal emiatt egy órási lépcsőzetnek felel meg. A kijáró út is tiszta kölépcsőzet a legalsó résztől a tetőig egyenes vonaltan rakva.

Kérdeztem, a kitől kérdezhettem, hogy kifizeti-e magát az ilyen nehez szőlőművelés? Azt felelték, hogy kifizeti magát, mert a legfáradságosabb helyen rendszeren legjobb termés szokott lenni, mit jó áron tudnak értékesíteni. Azonkívül ők — úgy mondják — nem ürizálnak és nem mással dolgoztatnak, hanem maguk fogják meg a kapa nyelét. Csak az urak dolgoztatnak mással.

A hajón társas ebéd volt. Három márkért, bort kivéve, pompás ebédet adtak. Különbén ezért az ebédért tíz márkót kellett volna fizetni, ha az ember külön kérte volna. A „Friede“ nevű hajón, melyen utaztunk, külön kérve is csak fele ára volt mindennek, mint Kölnben a veudéglőkben szokott lenni.

A francia abbénak én voltam a tolmácsa, mert németül egy szót sem tudott. Ketten latinul beszélgettünk. Kezdetben nehezen ment latinul is, mert minden szót franciásan ejtett ki, pl. populüs, vitülüs, dominüs, ansül (insula helyett), zsenüs (genus helyett), zsoosüs (jocosus helyett,) és így tovább. Igen pius ember lévén, mindigre imádkozott és bízott, hogy én is imádkozzam vele. Mainz felé a völgy szépen kitágul és termékeny mezők tűnnek föl. Mainzba érkezünk esti 8 óraker. Gyalog átsétáltunk fél óra alatt a városnak éppen tulsó oldalán lévő vasúti állomáshoz, hogy közel legyünk hozzá. Tiszta idő lévén, a várost még az nap megnéztük. Csinos kicsi város. Erősítve van éppen úgy, mint Köln. Nagyobb városnak képzeltem. Az abbé reggel hét óraker Nancy-felé utazott, én pedig kilenc óraker Strassburgba. A reggeli időt szintén a város megnézésére használtam föl. Érdekes régi házak és tornyok vannak még fentartva. Az újabb részek szép és izléses palotákkal díszelnek. Altalában a Rajna mentén miként a nép szebb és kedvesebb mint északon, úgy az építkezés is izlésesebb.

Mint Kölnben úgy itt is sok római emlék maradt hátra. A városban legtöbbet ér a főtemplom. Ez román stílusban épült vöröses kőből. Az egész épület hosszukás négyszög. Mindkét végén két-két vékony csinos kerek vagy inkább nyolcszögű torony emelkedik, közöttük pedig egy-egy kupola. Erdekiesen néz ki. Belül szintén megvan tartva a szokásos emelkedett szentély és román oszlopsorozat, de az oltárok stílija már változik. A berendezés nagyon egyszerű. Itt született és halt meg Guttenberg János, ki 1440. aug. 14-én a könyvnyomtatás mesterségét feltalálta. Szép szobor őrzi emlékét. A városban sétálás közben a Presenzgasséban zavarba jöttem. Elém állott ugyanis egy csuf kutya és kezdett ne-

kem hizelegni. Eppen úgy nézett ki, mint a mi házi kutyánk, az ismeretes Hektor. Hirtelen azt bittem, hogy őt varázsolták elém a pajkos szellemek. Hektornak szólítottam, de nem ügyelt rá. Nem mondom, hogy ez a kis véletlen jól nem esett. Idegen helyen, ha egy darabkó bazáukra emlékeztem, az is jól esik. Hátha még élő lény emlékeztet kedves otthonunkra! A szórakozás is jótékony volt nekem az éjjeli harc után. Hej! mert keserű harcot vívtam a sötétség álnok vitézeivel!

(Folyt. köv.)

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

A polgári házasságkötés, bejelentés és anyakönyvezés tárgyában hozott elvi jelentőségű határozatok.

(Folytatás.)

30. Az anyakönyvvezetőkre kiszabott rendbírságok bővőfordítása.

A m. kir. belügyminiszter 1896. évi október hó 6-án 65.660. szám alatt kelt határozata. A sz.-i kerület állami anyakönyvi felügyelőjének. Folyó évi február hó 21-én 121. szám alatt tett jelentésében foglalt arra a kérdésre, hogy minő célra fordíttassanak ama rendbírságok, melyek az 1894. évi XXXIII. t.-c. 14. §-ának utolsó bekezdése alapján anyakönyvvezetőkre rovatnak ki, értesitem, hogy azon anyakönyvvezetőkre nézve, a kik hivatali kötelekben állanak, a rájuk anyakönyvvezetői minőségben kiszabott rendbírságok bővőfordítása tekintetében is a főhivatalokra irányadó szabályok, nevezetesen pedig azokra, a kik törvényhatósági tisztviselői kötelekben állanak, az 1886. évi XXI. t.-c. 68. §-ának M. pontja, illetőleg 73. §-nak L. pontja, továbbá azokra, a kik községi előjárók, az 1886. évi XXII. t.-c. §-a alkalmazandók, végül azon anyakönyvvezetőkre kiszabott rendbírságok, a kik hivatali kötelekben nem állanak, az anyakönyvvezetői megbízás természeténél fogva az állampénztárba szolgáltatandók be.

Ha az anyakönyvi bejelentés megtételére pénzbírság terbe alatt kötelezett fél a bejelentést nem ugyan a felügyelő hatóság által kitűzött határidőben, de a pénzbírság tényleges kiszabása előtt megteszi, a pénzbírságot nem kell kiszabni.

Az A. T. 81. §-ában említett pénzbírság szabadságvesztésre nem változtatható át.

31. Magyar állampolgárnak az 1895. évi 43. törvénycikk életbelépte előtt az izraelita vallásra történt áttérése érvénytelen. Az így érvénytelenül áttért magyar állampolgár izraelita nővel kötött házasságának érvénye kétséges.

A magy. kir. belügyminiszter 1896. évi október hó 8-án 84.962. szám alatt kelt határozata. P. szab. kir. város polgármesterének. Folyó évi május hó 13-án 391. szám alatt kelt jelentésére, melyben kérdést intézett hozzám: 1. azon házasság érvényessége iránt, melyet az 1894. évben a római katolikus vallásról Bécsben az izraelita vallásra áttért B. János magyar állampolgár és az izraelita vallású L. Vilma 1894. évi február hó 12-én a malackai rabbi előtt kötöttek, 2. az iránt, vajjon a nevezettek, kik az 1896. évi február hó 2-án mindketten római katolikusokká lettek, köthetnek-e most a római katolikus lelkész előtt házasságot, az igazság-

ügyminiszter úrral egyetértőleg a következőkben válaszolok:

B. János magyar állampolgárnak az 1895. évi XLIII. t.-c. életbelépte előtt a róm. kath. vallásról történt áttérése érvénytelennek és ő áttérése idejében is keresztény vallásúnak tekintendő, minél fogva a cultus disparitatis bontó akadályát ak tenforzása kétségtelen. Tekintettel azonban arra, hogy a cultus disparitatis nem tekinthető olyan érvénytelenségi oknak, mely alól felmentés a katolikus kánonjog szerint egyáltalán helye nem volt, kétes, hogy a szóban forgó házasság az 1894. évi XXXI. t.-cikk. 138. §-ának második bekezdése szerint a cultus disparitatis érvénytelenségi akadályát miat sikerrel megtámadható volna-e?

A B. János és L. Vilma között létrejött házasságot tehát nem lehet ugyan érvénytelennek tekinteni, mint hogy azonban érvényességére nézve kétségek merülhetnek fel a házasság érvényességének kérdésében ítélethozatalra hivatott bíróság, a mennyiben a kérdés elébe vitetnék, azt esetleg érvénytelennek nyilváníthatná, a felek saját érdekükben cselekednének, ha házasságukat a bizonytalanság kizárása végett az 1894. évi XXXI. t.-c. értelmében polgári tisztviselő előtt újból megköték.

Az a kérdés, hogy a róm.-kath. lelkész újabb házasságkötést akar a felek között létesíteni, szoros összefüggésben áll az előbbivel a mennyiben a zsidó rítus szerint kötött házasságot a bíróság érvényesnek mondaná ki, mi akadály sem állana útjában annak, hogy a róm. kath. lelkész előtt a felek a róm. kath. egyház szertartásai szerint újabb házasságot kössenek, az esetre azonban, ha a bíróság a mostani házassági köteleket érvénytelennek mondaná ki, a lelkész az 1894. évi XXXI. t.-c. 123. §-ában meghatározott vétséget követné el.

Mint hogy pedig a házasság érvényessége felett a királyi bíróságok vannak hivatva dönteni, a római katolikus lelkész mindaddig, míg a felek házasságukat polgári tisztviselő előtt újból meg nem kötik, csak saját felelősségére adhatja össze őket. Természetes, hogy amennyiben a nevezettek házasságukat polgári tisztviselő előtt újra megköték, semmi nem fog útjában állani annak, hogy ennek megkötése után a római katolikus lelkész előtt egyháziilag is egybekeljenek.

32. Az állami jövedékeknel alkalmazott személyzet nyugdíjban részesítéséhez, valamint munkakönyv kiállításához szükséges anyakönyvi kivonatok és tanúsítványok díj- és bélyegmentesek.

A m. kir. belügyminiszternek 1896. évi október hó 13-án 77.831. szám alatt valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez intézett körrendelete. Több oldalról felmerült kételyek folytán a pénzügyminiszter úrral egyetértőleg ezenel kijelentem, hogy a bányatáspénztár kötelekébe tartozó altsztek, szolgák és munkások, valamint az állami jövedékeknel (dohány és só) alkalmazott altszti és munkás személyzetnek nyugdíjban, illetőleg végkielégítésben részesítéséhez, árvaik neveltetési járulékanak kiszabásához, valamint a munkakönyvek kiállításához az állami anyakönyvvezetők által kiállítandó anyakönyvi kivonatok bélyeg- és díjmentesek.

Figyelembe véve azonban azt a körülményt, hogy az állami anyakönyvvezetőkre jelentékeny terhet róna az, ha a felsorolt célokra mindannyiszor teljes anyakönyvi kivonatot

tartozának kiszolgáltatni, megengedem, hogy a szóban levő esetekben születési vagy halálozások tanúsítása céljából az általam mult évi 60.000. szám alatt kiadott útastáshoz csatolt 6 és 7. számú mintákat, házasságkötések tanúsítása céljából pedig a 27.243-1-95. számú igazságügyminiszteri útastáshoz csatolt 19. számú mintát használhassák. A megjelölt nyomtatványokon — a mennyiben tudcsillik azok az itt szóban levő célokra fognak kiállítani — mindig hivatkozni kell jelen rendeletemre és ki kell tüntetni a célt, a melyre használhatók. Ezenkívül a 60.000/95. számú útastásomhoz csatolt 6. számú minta szövegében ezen szavak: „kizárólag csak a kereszteleés céljára“, valamint a 7. számú minta szövegében ezen szavak: „kizárólag csak a temetés céljára“ ilyen esetekben természetesen kereszthűzandók.

Önként következik, hogy az anyakönyvi kivonatokat pótló ezen taustitványok szintén bélyeg- és díjmentesek.

IRODALOM.

* **Szent István Képe** Naptára az 1897. közönséges évre. A Szent-Gellért könyvnyomda tulajdona. II. évfolyam. Ara 40 kr.

* Az „**Oktató Néplap**“ szépirodalmi ismeretterjesztő, közgazdasági Képes kétheti lap a legolesobb konservatív irányú lap. 16 old. sürti nyomás Több ezer példány közkezen Ara egész évre 2 frt. Megrendelhető: „Oktató Néplap“ Pozsony. Próbapéld. kívánatra ingyen. Ugyanot' hirdetések a legjutányosabban fölvetetnek.

* **Scotti híres Elmékedéseiből** papok számára megjelent a III-ik kötet. Az egész mű 4 kötetre, 100 ivre terjed, ára kötetenkint 1 frt 50 kr. v. 5. s. assignanda. Az év minden napjára közöl elmékedéseket a vasár és ünneppapi evangéliumok alapján. Szélesemen gondolataival egyrészt eszményi világításban mutatja be papi hivatásukat, másrészt képesekké tesz sőt ihlettségbe is hoz lelkes szent beszédeket tartani (a hétnek hét napjára való tekintettel hét éven keresztül is.) Főnséges eszméi folytán a megcségyenülés félelme nélkül bátran lehet e beceses művet a ft. papság kiváló figyelmébe ajánlani. A fordító címe: Adjutus Secundus áldozás, Szatmár, kath. főgymsiumus. Kívánatra megtekintés végett is meg lehet a művet kapni.

* **Előfizetési felhívás** a „Legszentebb Rózsafüzér Királynéja“ e. havi folyóirat 1897. (13.) évfolyamára.

Földi életünk pályafutáshoz hasonlít, melyben mindnyáján versenyzünk, de a pályatöhöz, az örök boldogsághoz, ki tudná, hanyán érünk el?

Egyedül Isten kegyelme és az „isteni kegyelem anyja“ Mária ami reményünk és vezéresilagunk.

A pályadíj elnyerésére két dolog szükséges:

Isten irgalmát álbíratos, alázatos könyörgések által kiesdekolótnk, és követnünk győzelmes Szűz-anyánknek nyomdokait, mint a ki e földi pályát dicsőségesen megfutván, elsőben elnyerte a győztesek teljes jutalmát. Erre buzdít szűz Mária „piros könyve“ az imádság e kiváló közlönye, a „Legszentebb Rózsafüzér Királynéja“, mely a jövő számmal 13-ik évfolyamába lép.

Ezen havi füzetek ezután is épp úgy, miut eddig, két nyomott ivnyi érdekes és változatos tartalommal, képekkel

diszítve jelennek meg minden hó első napjaiban Szombat-belyen.

Tekintve ezen folyóirat magasztos célját, valamint az előfizetési ár csekélységét, fokozott bizalommal intézzük e felhívást első sorban a sz. rózsafüzér-társulatokhoz, az „Elő rózsafüzér“ tagjaiboz, a nőzárdaokhoz, mint a kik különösen hivatva vannak a bold. Szűz tiszteletének előmozdítására, hogy a megrendeléseket minél előbb bejelenteni sziveskedjenek és a „Legsz. Rózsafüzér Királynéja“ kedves havi füzeteit rokonaikkal és ismerőseikkel is ismertessék meg s terjeszszék minél buzgóbban.

Előfizetési ár:

Gész évre 1 frt = 2 korona.

Külföldre 1 frt 30 kr. = 2 k. 60 fill.

Egyes füzet ára 15 kr. = 30 fillér.

Szombathely, 1896. nov. Domonkos zárda.

A szerkesztőség.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Az erdélyi püsp. papnövelőintézetben tartandó téli szt. gyakorlatok rendje 1896-ban.** December 20-án, Vasárnap délután 5 órákor: Csend és magabaszállás. $\frac{1}{4}$ 6 órákor: A kápolnában „Veni Sancte“ után: „Előkészületi elmékedés.“ Az elmékedés gyümöleseinek lejegyzése. $\frac{1}{2}$ 7 órákor Rózsafüzér, s a végén ének: „Omni die“ 7 órákor: Vacsora alatt tiszt. P. Rodriguez Alfons: „A tökéletességnek és ker. erényeknek gyakorlása“ e. könyvből a „Kisértésekről és az önmegtagadásról“ szóló rész olvasása. Vacsora után a legm. Oltáriszentség látogatása. Szabad idő üdvös foglalkozással. $\frac{1}{4}$ 9 órákor: Lelkiismeret vizsgálás. $\frac{1}{2}$ 9 órákor: Esti ima. December 21-én 5 órákor: Felkelés. $\frac{1}{2}$ 6 órákor: Reggeli ima. Elmékedés: „Az ember, keresztény és pap rendeltetéséről.“ Szt. mise a kápolnában. Az elmékedés gyümöleseinek lejegyzése. $\frac{1}{2}$ 8 órákor: Szabad idő. 8 órákor: Negyed órán át olvasás Kempis T. „Krisztus követésé“nek II. könyvéből. $\frac{1}{4}$ 9 órákor: A kápolnában „Könyörülj Istenem“ eléneklése után a hét bűnbánati zsolttár és a mindenszentek litániája. $\frac{1}{4}$ 10 órákor: Általános és részleges lelkiismeret vizsgálás. $\frac{1}{2}$ 10 órákor: Szabad idő üdvös foglalkozással. 10 órákor: Elmékedés: „A bűnről.“ Az elmékedés gyümöleseinek lejegyzése. $\frac{1}{2}$ 12 órákor: Szabad idő. $\frac{3}{4}$ 12 órákor: Olvasás a Sztírásból: Sz. Pál apostol levele Timotheushoz. 12 órákor: Ebéd alatt folytatólagos olvasás „Rodriguez“-ből. Délután: A legm. Oltáriszentség látogatása. 2 órákor: Csendes foglalkozás. A kápolnában „Tantum ergo“ után litánia a legm. Oltáriszentségről. Üdvös foglalkozás. 3 órákor: Elmékedés: „Lelkünk a Szentlelek temploma.“ Az elmékedés gyümöleseinek lejegyzése. $\frac{1}{4}$ 5 órákor: Szabad idő. $\frac{3}{4}$ 5 órákor: Folytatólagos olvasás „Krisztus követésé“-ből. 5 órákor: Elmékedés: „A hanyag pap.“ Az elmékedés gyümölseinek lejegyzése.

A többi mint tegnap. December 22-én. Dél előtt Minden mint tegnap a következők kivételével: Reggeli ima után elmékedés: „A külön ítéletről.“ 10 órákor: Elmékedés: „A tékozló fiúról.“ Délután. 3 órákor: A pap társadalmi erényeiről.“ 5 órákor: Elmékedés: „A hü pap jutalma menny-

ben." A többi mint tegnap December 23-án Délelőtt. $\frac{1}{2}$ 2 órákor: Felkelés. 5 órákor: Reggeli ima. Elmélkedés: „A bölcs és balga ember háza.“ $\frac{3}{4}$ 6 órákor: Utolsó „Rorate“ a Székessyebázbán. $\frac{1}{2}$ 8 órákor: Az elmélkedés gyümö cseinek lejegyzése. $\frac{1}{2}$ 9 órákor: „Az Üdvözítő születéséről.“ $\frac{1}{2}$ 10

— **Vaszary Kolos biboros hercegprimás imáját**, melylyel a kath. egyesületek orsz. kongresszusán a kath. egyesületeket s a kath. egyesületi életet Jézus legszen-
tebb szívének ajánlotta fel, ezt a megható, magasan szárnyaló millenniumi imádságát a magyar nemzetnek, melynek szájáról-szájra kell átszállani, millió és millió szívből kell ismételve felfakadni, hogy leesdjé az Úr igralmát szegény, szenvedő hazáukra, igen díszes kiállításban, erős kartonlapon, Corvin írással, két szímben nyomva, díszes aranyozott keretben becsátják közre, hogy méltó díszé és ékessége legyen az minden kath. egyesületnek, minden kath. háznak. A legszebb, maradandó emléke ez a kath. egyesületek orsz. kongresszusának, mely így szeméink előtt lehet mindig, melynek szavait, ég felé törő esdekléseit ismételhetjük újra és újra, valahányszor tanácskozársra, gyűlésre gyűlünk össze. Hisszük és reméljük is, hogy nem lesz egyetlen kath. egyesület sem, mely ne sietne magának megszerezni e szép imádságot és hogy sok családi ház lesz, hol ismételni fogják Magyarország biboros főpapjának nemzeti könyörgését. A díszesen kiállított imádság ára bérmentes postai szállítással, ládába csomagolva 4 frt. A megrendeléseket küldjék a Budapesti katolikus Kör titkári hivatalába (Budapest Koronaherceg-utca 17. I.)

— **A Szent-László Társulat ülése.** A Szent-László Társulat választmányáa e hó 17-én Steiner Fülöp székesfejérvári püspök nr ő nagyméltósága elnöklésével ülést tartott. Az ülé legérdekesebb tárgya volt a keleti országokban élő magyarok felségelési ügye. Elhatározta továbbá a választmány, hogy alapszabályait újból felterjeszti a minisztériumhoz, mert alapszabályait 72 krról 1 fitra emelte.

— **Az erd. róm. kath. irodalmi társulat pénztárába fizettek** (Folytatása 43. számnak). Hoffman Mihály ptg. 1896-ra 5 frt. Ferenc Károly rtg. 1896-ra 2 frt. Bándi Vazul rtg. 1896-ra 2 frt. Baka János rtg. 1896-ra 2 frt. Jauesó Erő rtg. 1896-ra 2 frt. Buday János elf. 1896-ra 4 frt. Tamás Dávid ptg. 1895-re 5 frt. 1896-ra 5 frt. Bálinth Ignác elf. 1896. II. felére 2 frt. Markaly István elf. 1896. II. felére 2 frt. Nagyenyedi Minorita tarsház elf. 1886. II. felére 2 frt. Schwörer Sebestyén rtg. 1894-re 2 frt. 1895-re 2 frt. 1896-ra 2 frt. Tompos Mátyás elf. 1895-re 2 frt. 1896-ra 4 frt. id. Lörine Ferenc rtg. 1896-ra 2 frt. Jakab Lajos elf. 1896-ra 4 frt. Kiss Dénes rtg. 1896-ra 2 frt. Dobordán Károly rtg. 1896-ra 1 frt. Bálinth Lajos elf. 1896-ra 4 frt. Péterffy Lörine rtg. 1896-ra 2 frt. Alvinci szt. Fer. r. zárdá elf. 1896-ra 4 frt. Török Antal ptg. 1896-ra 5 frt. Pál János rtg. 1895-re 2 frt. Tódor Istvan rtg. 1895-re 2 frt. 1896-ra 2 frt. Puskás Gerő elf. 1896-ra 4 frt. Karácsony Márton ptg. 1896-ra 5 frt. Markaly Antal elf. 1896-ra 4 frt. Pál György rtg. 1895-re 2 frt. 1896-ra 2 frt. 1897-re 2 frt.

Brassói szt. Fer. r. zárdá elf. 1896-ra 4 frt. László János elf. 1896 utolsó negyedre 1 frt. 33 kr. Oláh Károly rtg. 1896-ra 2 frt. Csizsér János ptg. 1896-ra 5 frt. P. Kóródy Berárd elf. 1896. II. felére 2 frt. Szamosujvári szt. Fer. r. zárdá elf. 1897-re 4 frt. Borszéki szt. Fer. r. zárdá elf. 1896. II. felére 2 frt. Simon József rtg. 1896-ra 2 frt.

(Folyt. köv.)

— **Figyelmeztetés!** Sziveskedjenek az érdekeltek a pályázati hirdetés szövegét és a közlésért járó 1 frt 30 kr egyidejűleg az erd. róm. kath. irod. társulat pénztári hivatalának címezve küldeni, mely azután gondoskodik arról, hogy a kívánalomnak megfelelőleg a lapban (Közmuvelődés) közzétéssék.

— **Pályázat.** A csikszentimrei segédkantort tanító állomásra pályázat nyitott. Javadalmazás: Lakás, mely áll két szobából kamrából és kettős pincéből. Az udvaron nyári konyha, kút, szin, sertés és majorság helyiség. A kántori udvaron közös esztr. Veteményes kert. 50 klyva ösz, — 45 klyva tavasz, — 5 frt. pénz kepe. A közsépénztárából havi előleges részletekben készpénz: 150 frt.; 35 száu lány tölzi fa; 15 frt. stóla; 4 frt. misealapítványikamat: ideiglenes kijelentéssel 4 szekér szénát termő kaszáló. A közterületen szabad legeltetés. Kötelesség: A kántori teendőkhben pontos segítkezés; az I és II. osztályos gyermekek önálló vézetése, és az ismétlő iskolásoknak a kántortanítóval való közös tanítása. Pályázati határidő: december 31. Csik-Szt.-Imre, 1896. december 14-én. Kóródy Mihály iskolaszéki elnök.

Jelzálog kölcsönökét földbirtokra $3\frac{1}{2}\%$, házakra $4\frac{1}{2}\%$, másnemű ingatlanokra 5% mellett legmagasabb összegekben ajánlunk.

E kölcsönök konvertálásoknál bélyeg- és illetékmentességet élveznek.

Erdő kihasználások, birtok parcellázások átvétele. Birtokok szövetkezeteknek hosszú lefizetési tartamra eladatnak.

„MAGYAR LLOYD“

közgazdasági vállalat
Budapest, Király-utca 70. sz.

Kiadja: Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat. Felelős szerkesztő: Pál Antal.
Szerkesztőtársak: Bálinth György, Péter János dr., Vass Albert, Zlamál Agoston.

Nyomatott Papp Györgynél a püsp. lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.